

**Фаннинг умумий тушунчаси
ва тарихи.**

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

- С. Газиназарова, И. Ахмедов, Б. Мухамедгалиев, А. Хожиев. Экологик хавфсизлик. Тошкент, 2013
- Абдуллаев Х.А. Биогеохимия ва тупроқ муҳофазаси асослари. Тошкент. «Ўқитувчи», 1989, 127 б.
- Алимов Т. А., Рафиков А.А. «Экология хатолик сабоқлари», Тошкент, «Ўзбекистон», 1991, 70 б.
- Баратов П. Табиатни муҳофаза қилиш. Т.: «Ўқитувчи», 1991, 254 б.
- Мовлонов А., Исламов А. И., Шерматов М.Ш. Геологик ва инженергеологик ҳодисалар нима? Тошкент, «Фан», 1970, 136 б.

- Мустафоев С, Ортиқов С, Сувонов Р. Умумий экология. Т.:2006.
- Мұхитдинов М., Ишматов А. Экология оид қисқача русча-ўзбекча изоҳли луғат. 2007 й. 160 б.
- Нифматов А. Экология ҳуқуқи. Т.:2004. 320 б.
- Тұхтаев Т., Ҳамидов А. Экология асослари ва табиатни муҳофаза қилиш. Тошкент, «Ўқитувчи», 1994, 160 б.
- Шодиметов Ю.Ш. Ижтимоий экологияга кириш. I қисм, Тошкент, «Ўқитувчи», 1994, 140 б.

- Республика из мустақилликка эришгач, соғлом авлодни тарбиялаб ўстириш учун алоҳида аҳамият берилмоқда. Ёш авлоднинг ва умуман табиатнинг жонли қисмининг соғлом ўсиши табиатнинг жонсиз қисмини ташкил қилган ер, сув ва ҳавонинг тозалигига боғлиқдир.

- Шу сабабли Республикамиз президенти И.А.Каримов экологик муҳитни соғломлаштиришга ва Орол денгизи муаммосига алоҳида эътибор бермоқдалар.

- «Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида»
**1992 йил 9 декабрда Ўзбекистон
Республикаси Қонуни тасдиқланди.**
Олим, мутахассис ва сиёсий
арбобларни экология ва
соғломлаштириш муаммоларига жалб
этиш, шунингдек, халқнинг экологик
билимини ошириш мақсадида **1992**
йилда Халқаро ЭКОСАН Жамғармаси
ташкил этилди.

- Республикаизда кейинги беш йил ичида табиатни муҳофазалаш, Орол денгизи, экологик таълим ва тарбия муаммоларига бағишланган халқаро ва республика илмий-услубий кенгашлари бўлиб ўтди; натижада экологик назорат кучайтирилиб, замонавий технология ва ишлаб чиқариш усулларига ўтиш ҳисобига чиқиндилар миқдорининг камайиши кузатилмоқда.

- Экология, фани ниҳоятда кўп тармоқлидир, масалан, биоэкология, гидрометиозкология, саноат эколргияси ва ҳоказо. Экологиянинг барча соҳа тармоқларини фақат битта соҳа мутахассиси ўзлашгириб олиши қийин.

- «Экология» грекча сўз бўлиб, яшаш жойи ва муҳит ҳақидаги фан маъносини англатади.

- Табий мухитни муҳофазалашда инсон фаолияти таъсиридаги Ер қобиғининг устки қисмини ташкил этган тоғ жинсларини,

- тупроқларни ва ер ости сувларини зарарли моддалар билан ифлосланишидан, ер сатҳи тузилишининг ўзгаришидан, сурилма, чўкиш, сел, тупроқ эрозияси ёки шўрланиш, ботқокланиш,

Тұпроқ әрозияси

- ер қимирлаш каби салбий жараёнлардан сақлаш, чора-тадбирлар белгилаш, ҳамда ер ости қазилма бойликларидан омилкорлик билан фойдаланиш табиий муҳитни муҳофазалашнинг геоэкологик асослари ҳисобланади.

Эътиборингиз учун раҳмат!